

A 68

I motionen föreslås att Vänsterpartiet ska jobba för att Sverige, genom Statistiska Centralbyrån (SCB), ska upprätta jämlikhetsdata som bygger på samtliga diskrimineringsgrunder i de relevanta årliga enkätundersökningar som görs.

Jämlikhetsdata, eller jämlikhetsstatistik, innebär aggregerade siffror baserade på en viss demografisk kategori eller en viss diskrimineringsgrund. Jämlikhetsdata är beteckningen på en metod som används för att ta fram kunskap som kan utgöra underlag för att bedriva en medveten och aktiv jämlikhets- och antidiskrimineringspolitik. Metoden inbegriper regelbundna kartläggningar och uppföljningar över tid. Syftet är att ta fram kunskap som kan användas i den generella jämlikhetspolitiken för att skapa ett icke-diskriminerande samhälle oavsett minoritetsgrupp och diskrimineringsgrund.

För Vänsterpartiet är kampen mot diskriminering en viktig uppgift. Vårt mål är ett samhälle präglad av delaktighet och likaberättigande för alla individer och grupper. Diskriminering är ett stort samhällsproblem som hindrar människor från att bli delaktiga fullt ut i samhället. Diskriminering drabbar individer men påverkas som regel av strukturella bakgrundsfaktorer. Det övergripande målet med antidiskrimineringsarbetet måste därför vara att i grunden förändra de strukturer, normer och institutioner som upprätthåller och återskapar diskriminering – inom arbetslivet, utbildningsområdet och i samhället i stort. För att komma till rätta med diskrimineringen krävs ett systematiskt, effektivt och långsiktigt arbete. Vår politik på exempelvis skatte-, välfärds- och arbetsmarknadsområdet är alltid inriktad på att motverka de strukturella klyftor som de facto diskriminerar. Men även arbetet mot diskriminering i juridiskt hänseende måste stärkas. Vänsterpartiet är drivande i detta arbete och har lagt fram en rad förslag på området de senaste åren. Vi har bl.a. föreslagit att Diskrimineringsombudsmannen (DO) tillförs mer resurser, att det inrättas lokala DO-kontor, att skadestånden i diskrimineringsmål höjs och att det införs en separat lagstiftning mot diskriminering i arbetslivet (riksdagsmotion 2012/13: A219, riksdagsmotion 2014/15:141).

Det finns olika sätt att följa upp skillnader i livsvillkor och resurser. Det görs redan idag viktiga insatser både i myndighetssammanhang och inom forskningen. Det har varit, och är möjligt, att upprätta forskningsprojekt inriktade på exempelvis olika aspekter av etnisk diskriminering. Det finns därför redan mycket kunskap om förekomsten av såväl diskriminering som systematisk ojämlikhet. Vänsterpartiet har också i olika sammanhang arbetat för att större resurser ska läggas på kunskapsinhämtning och forskning gällande ojämlikheten i samhället. Det bör i sammanhanget påpekas att även om sådan kunskap är ett verktyg i arbetet mot diskriminering och ojämlikhet,

leder den inte automatiskt till en förbättrad situation. Maktstrukturer behöver utmanas genom mobilisering och politiska åtgärder.

Partistyrelsen delar motionärernas syn på vikten av att synliggöra olika gruppers utsatthet som ett viktigt steg i processen för att skapa ett jämlikt samhälle. Det är mycket viktigt att synliggöra diskriminering liksom att kartlägga dess omfattning och konsekvenser. I USA används sedan länge kategorier som "kaukasisk", "svart"/"afrikansk-amerikansk", "asiatisk" m.fl. i den officiella statistiken. Detta kan ha såväl fördelar som komplikationer. Också i USA har det funnits omfattande debatter om kategoriseringen. I Sverige – där de historiska mönstren av migration och rasifiering skiljer sig från dem i USA – skulle införandet av ett sådant kategoriseringssystem idag vara behäftat med andra problem och överväganden. Detta kommer man inte ifrån med självidentifikation. Bör det finnas en kategori för bakgrund i "Mellanöstern"? I den amerikanska kontexten används kategorierna "svart" och "afrikansk-amerikansk" oftast som utbytbara, och har en specifik rot i den transatlantiska slavhandeln. Hur skulle motsvarande kategorisering göras i Sverige och vad skulle den betyda? Det finns också potentiella risker. Vill vi ha ett stort statligt register över vilka som anser sig vara muslimer? Vill vi att det regelbundet och utan vidare fördjupning eller kontext ska skickas pressmeddelanden från SCB om allehanda samhällsstatistik uppdelad på "ras" eller "etnicitet"? Svaren är långt ifrån självklara. Partistyrelsen anser att det finns så pass mycket svårigheter vad gäller hanteringen av etniskt differentierad statistik att det är svårt att se hur den metoden ska fungera i praktiken utan att det riskerar att drabba berörda och andra minoritetsgrupper ytterligare. Risken för missbruk av denna form av statistik är större än de vinster som jämlikhetsdata skulle ge. Partistyrelsens sammanvägda bedömning är därför att Vänsterpartiet inte bör verka för att Sverige, genom SCB, ska upprätta jämlikhetsdata.

Partistyrelsen föreslår att motion A68 avslås